

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS**

2004 m. kovo 22 d. Nr. 307
Vilnius

Nauja nutarimo redakcija:

Nr. [665](#), 2008-07-09, Žin., 2008, Nr. 82-3244 (2008-07-19)

DĖL ŠILUMOS ŪKIO PLĖTROS KRYPČIŲ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo (Žin., 2003, Nr. 51-2254; 2007, Nr. 130-5259) 8 straipsnio 1 dalimi ir siekdama pertvarkyti aprūpinimo šiluma sistemas taip, kad derinant šį būdą su autonominiais šilumos šaltiniais vartotojų poreikiai būtų tenkinami mažiausiomis sąnaudomis ir drauge užtikrinami aplinkos apsaugos reikalavimai, taip pat įgyvendindama 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/8/EB dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje, ir iš dalies keičiančios direktyvą 92/42/EEB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 12 skyrius, 3 tomas, p. 3), 1 straipsnį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Patvirtinti šias šilumos ūkio plėtros kryptis:

1. Plėsti šilumos ūkyje konkurencinius santykius:

1.1. Pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros srityje – suteikti šilumos vartotojams galimybę pasirinkti pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojus (eksploatuotojus), sudaryti sąlygas plėtoti šių sistemų priežiūros paslaugų rinką.

1.2. Šilumos gamybos srityje:

1.2.1. Skatinti nepriklausomus šilumos gamintojus dalyvauti šilumos gamybos rinkoje – tiekti šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas.

1.2.2. Įpareigoti šilumos tiekėjus supirkti šilumą, atitinkančią kokybės, aprūpinimo šiluma patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus, iš nepriklausomų šilumos gamintojų, kurių parduodamos šilumos kaina (įvertinus jos perdavimo išlaidas) mažesnė už šilumos tiekėjo gamybos kainą ar kitų nepriklausomų šilumos gamintojų parduodamos šilumos kainas (įvertinus jos perdavimo išlaidas).

1.2.3. Sudaryti palankesnes sąlygas šilumos gamybai naudoti įvairesnių rūšių kurą (mažo sieringumo mazutą, krosnių kurą, suskystintąsias dujas, anglis, medieną, jos granules, šiaudus, durpes, netinkamas perdirbti turinčias energetinę vertę komunalines ir kitas atliekas, atliekinius energijos išteklius), siekti, kad šių rūšių kuras būtų prieinamesnis smulkiesiems šilumos gamintojams.

2. Įgyvendinant Nacionalinę energetikos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 (Žin., 2007, Nr. 11-430), planingai plėtoti šilumos ūkį:

2.1. Savivaldybių lėšomis rengti, ne rečiau kaip kas 5 metai tikslinti, atsižvelgiant į šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus teritorijų planavimui svarbius veiksnius, ir savivaldybių, įmonių bei vartotojų lėšomis įgyvendinti savivaldybių šilumos ūkio specialiuosius planus:

2.1.1. Aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos ištekliais šilumai gaminti, derinti valstybės, savivaldybių, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus.

2.1.2. Išsaugant esamas aprūpinimo šiluma sistemas ten, kur jas naudoti tikslinga ir efektyvu tiek aplinkosaugos, tiek ekonominiu požiūriu, geriau naudojantis šių sistemų pranašumais ir įgyvendinant Nacionalinės energetikos strategijos įgyvendinimo 2008–2012 metų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 27 d. nutarimu Nr. 1442 (Žin., 2008, Nr. 4-131), sparčiau diegti technologines naujoves, diversifikuoti kuro rūšis ir mažinti iš šilumos gamybos įrenginių išmetamų į aplinką teršalų.

2.1.3. Vadovautis Nacionaline darnaus vystymosi strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr. 89-4029), nacionaliniais energetikos prioritetais, racionaliai plėtojant bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą, efektyviai naudojant turimus vietinius ir atsinaujinančiuosius energijos išteklius, atsižvelgti į esamą ir prognozuojamą energetikos sektoriaus infrastruktūrą pagal energijos tiekimo saugumo, patikimumo ir aplinkosaugos kriterijus.

2.1.4. Numatyti vartotojams galimybę planuojamuose naujuose mikrorajonuose pasirinkti pageidaujamą pastato šildymo būdą.

2.2. Tobulinti ir plėtoti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos kuriamą šilumos ūkio įmonių ir jų veiklos duomenų bazę, duomenų pateikimo ir naudojimo tvarką, kad sukaupti duomenys būtų panaudoti mokslo tyrimams, šalies šilumos ūkiui planuoti, plėtos kryptims atnaujinti, taip pat šilumos ūkio įmonių veiklos stebėsenai ir kontrolei atlikti.

2.3. Tobulinti aprūpinimo šiluma veiklos planavimą – racionaliai skirstyti finansinius išteklius šilumos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms įgyvendinti, šilumos gamybos ir tiekimo efektyvumui, tiekimo saugumui ir patikimumui didinti.

3. Plėtoti efektyvių kogeneracinių jėgainių pajėgumus, kad didėtų energijos gamybos efektyvumas, energijos tiekimo saugumas ir patikimumas, mažėtų aplinkos tarša:

3.1. Nustatyta tvarka ir kainomis supirkti šilumos poreikiu pagrįstą kogeneracinių jėgainių gaminamą elektros energiją ir taip skatinti šių jėgainių plėtrą, statybą ir modernizavimą ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis.

3.2. Statyti efektyvias kogeneracines jėgaines.

3.3. Pasiiekti, kad 2020 metais kogeneracinėse jėgainėse būtų gaminama ne mažiau kaip 75 procentai į aprūpinimo šiluma sistemas tiekiamos šilumos.

4. Mažinti aplinkos taršą – šilumos gamybai naudoti įvairių rūšių energijos išteklius:

4.1. Statyti naujas, rekonstruoti esamas katilines, kūrenti jas visų pirma vietiniais, atsinaujinančiais energijos ištekliais, gamtinėmis dujomis ir nekenksmingomis organinėmis medžiagomis, kaip numatyta Biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004–2010 metais programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 26 d. nutarimu Nr. 1056 (Žin., 2004, Nr. 133-4786).

Atsižvelgiant į vietinių medienos išteklių, kuriuos galima naudoti kaip kurą, potencialą, siekti, kad 2010 metais vietine mediena kūrenamų katilinių suminė galia šalies mastu neviršytų 730 MW, o naujas medieną naudojančias didesnės negu 2 MW instaliuotos galios katilines statyti tik atlikus apsirūpinimo medienos ištekliais galimybių studijas.

4.2. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus dėl kurą deginančių įrenginių į orą išmetamų teršalų kiekio apribojimo siekti, kad katilinių ir jėgainių išmetamosiose dujose sieros dioksido nebūtų daugiau nei nustatyta teisės aktuose.

4.3. Tobulinti energijos gamybos iš vietinių, atsinaujinančiųjų ir atliekinių energijos išteklių skatinimo ir jos supirkimo tvarką, skatinti gamintojų konkurenciją, taikyti skaidrią ir nediskriminacinę ekonominių svertų (numatančių palankesnes sąlygas investicijoms, didesnes elektros energijos supirkimo kainas) sistemą, atsižvelgiant į nacionalinius interesus ir šalies tarptautinius įsipareigojimus ir įgyvendinant Valstybinį strateginį atliekų tvarkymo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 (Žin., 2002, Nr. 40-1499; 2007, Nr. 122-5003), taip siekti, kad šiluma, pagaminta iš vietinių, atsinaujinančiųjų ir atliekinių energijos išteklių, 2010 metais sudarytų 17 procentų, 2020 metais – 40 procentų bendro šilumos gamybos balanso.

4.4. Naudoti šilumos ir elektros gamybai atliekinę šilumą (jeigu tai tikslinga ekonominiu ir ekologiniu požiūriu), netinkamas perdirbti turinčias energetinę vertę komunalines ir kitas atliekas, taip pat atliekinius energijos išteklius ir drauge numatyti galimybę statyti atliekų deginimo įrenginius, taip pat ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis:

4.4.1. iki 2011 metų – Vilniuje (numatomas metinis pajėgumas – maždaug 200 tūkst. tonų netinkamų perdirbti turinčių energetinę vertę komunalinių ir kitų atliekų), Kaune ir Klaipėdoje;

4.4.2. iki 2025 metų – Panevėžyje, Šiauliuose ir kituose miestuose;

4.4.3. informuoti visuomenę apie netinkamų perdirbti turinčių energetinę vertę komunalinių ir kitų atliekų, taip pat kitokių atliekinių energijos išteklių naudojimo galimybes, mastą, sukauptą Europos Sąjungos valstybių patirtį ir formuoti objektyvia informacija pagrįstą energijos vartotojų nuomonę apie šių išteklių naudojimą.

4.5. Siekiant užtikrinti darnios plėtos principų įgyvendinimą šilumos ūkyje ir vykdyti tarptautinių konvencijų ir Europos Sąjungos direktyvų nuostatas:

4.5.1. Parengti reikiamus dokumentus ir sukurti Jungtinių Tautų Bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokole sistemą Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytiems mechanizms įgyvendinti.

4.5.2. Tobulinti mokesčių už aplinkos teršimą sistemą, skatinančią didinti energijos vartojimo efektyvumą, ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai, laikantis principo, kad už taršą turi mokėti visi teršėjai.

5. Didinti šilumos vartojimo efektyvumą namų ūkyje:

5.1. Įgyvendinant Lietuvos būsto strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 60 (Žin., 2004, Nr. 13-387), Nacionalinę energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 11 d. nutarimu Nr. 443 (Žin., 2006, Nr. 54-1956), Daugiabučių namų modernizavimo programą ir Valstybės paramos daugiabučiams namams modernizuoti teikimo ir investicijų projektų energinio efektyvumo nustatymo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 (Žin., 2004, Nr. 143-5232; 2008, Nr. 36-1282), atnaujinti daugiabučius namus ir kitus pastatus, modernizuoti jų energetikos ūkį.

5.2. Rekonstruoti šildymo ir karšto vandens sistemas daugiabučiuose namuose, palaipsniui likviduoti centrinius šilumos punktus ir gerinti daugiabučių namų ir kitų pastatų atitvarų šiluminę izoliaciją pagal Energijos efektyvumo veiksmų planą, patvirtintą ūkio ministro 2007 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 4-270 (Žin., 2007, Nr. 76-3024), taip mažinti gyventojams daugiabučių namų patalpų šildymo išlaidas ir pasiekti, kad iki 2013 m. gruodžio 31 d. daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemos atitiktų Daugiabučio namo šildymo ir karšto vandens sistemos privalomuosius reikalavimus, patvirtintus aplinkos ministro ir ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 326/4-253 (Žin., 2003, Nr. 65-2975).

5.3. Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, taip iki 2015 metų ne mažiau kaip 9 procentais sumažinti galutinį šilumos poreikį.

6. Pagal Nacionalinę Lisabonos strategijos įgyvendinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1270 (Žin., 2005, Nr. 139-5019), modernizuoti aprūpinimo šiluma (taip pat apskaitos ir parametrų kontrolės) sistemas, didinti šilumos vartotojų galimybes įsirengti šilumos reguliavimo įrenginius ir pagal poreikius reguliuoti temperatūrą patalpose, atsiskaityti su šilumos tiekėjais už realiai suvartotos šilumos kieki.

7. Įgyvendinti teises ir ekonomines priemones, skatinančias ūkio subjektus dalyvauti modernizuojant daugiabučius namus. Tobulinti teisinį reglamentavimą – pašalinti kliūtis, trukdančias daugiabučiuose namuose ir kituose pastatuose diegti energijos vartojimo efektyvumo priemones.

Ministras Pirmininkas

Gediminas Kirkilas

Ūkio ministras

Vytas Navickas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1271](#), 2005-11-24, Žin., 2005, Nr. 139-5020 (2005-11-26)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. KOVO 22 D. NUTARIMO NR. 307 "DĖL ŠILUMOS ŪKIO PLĖTROS KRYPČIŲ PATVIRTINIMO" PAPILDYMO

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [665](#), 2008-07-09, Žin., 2008, Nr. 82-3244 (2008-07-19)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. KOVO 22 D. NUTARIMO NR. 307 "DĖL ŠILUMOS ŪKIO PLĖTROS KRYPČIŲ PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

*** Pabaiga ***

Redagavo: Vilija Tamaliūnienė (2008-07-22)

vitama@lrs.lt